

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

**Partnerství městského úřadu a neziskových
organizací na Rychnovsku**
Nikol Ehlová

Bakalářská práce
Rok 2011

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Nikol EHLOVÁ**
Osobní číslo: **H08446**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Komunitní studia**
Název tématu: **Partnerství městského úřadu a neziskových organizací na Rychnovsku**
Zadávací katedra: **Katedra sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Tématem mé práce je spolupráce veřejné správy s neziskovými organizacemi. V úvodu mé bakalářské práce bych chtěla nastínit současný stav spolupráce neziskového sektoru a veřejné správy u nás a pokusit se definovat základní principy tohoto partnerství. Provedu analýzu dokumentů a rozhovory s pracovníky neziskových organizací a veřejné správy. Cílem mé bakalářské práce je zjistit, co neziskový sektor nabízí společnosti a co očekává a potřebuje od veřejné správy.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

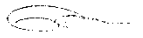
Seznam odborné literatury:

Šilhánová Hana a kol. Základní informace o neziskovém sektoru v ČR. Praha: NROS, 1994. Škarabelová S. a kol. Definice neziskového sektoru. Brno: CVNS, 2005. Frič. P. a kol. Strategie rozvoje neziskového sektoru. Praha: Fórum dárců, 2000. Kol. aut. Obecné otázky neziskového sektoru. Praha: AGNES, 2002. Vomáčková H. (ed.) Ekonomika neziskového sektoru a rozvoj regionu. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2001. BRÚNA M. A KOL. Veřejná správa v České republice. Praha: MV ČR, 2005. CHABURSKÝ M. Veřejná správa. Správa měst a obcí. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Zuzana Hloušková**
Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2011**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

doc. MgA. Tomáš Petrán, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 ods.1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne

Nikol Ehlová

Poděkování

Děkuji paní Mgr. Zuzaně Hlouškové za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytla při tvorbě této bakalářské práce.

Ve Vamberku 21. Června 2011

Partnerství městského úřadu a neziskových organizací na Rychnovsku

ANOTACE:

Předkládaná práce analyzuje současný stav partnerství neziskových organizací a Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou. V teoretické části práce byla použita dostupná odborná literatura a informační zdroje vztahující se k tématu. V praktické části byl využit kvalitativní výzkum pomocí nestandardizovaných rozhovorů s šesti respondenty.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Neziskový sektor, neziskové organizace, veřejná správa, partnerství

Partnership of municipal office and nonprofit organizations in Rychnov nad Knežnou.

ANNOTATION:

The present work analyzes the current status of the partnership of nonprofit organizations and Municipality of Rychnov nad Kněžnou. In the theoretical part was used available literature and information sources related to the topic. In the practical part was used qualitative research using non-standardized interviews with six respondents.

KEYWORDS:

Nonprofit segment, nonprofit organizations, public service, partnership

OBSAH:

ÚVOD	5
1. METODIKA	6
2. NEZISKOVÝ SEKTOR	7
2. 1. Označení neziskového sektoru.....	8
2. 2. rozdělení neziskového sektoru	8
2. 3. NNO – nestátní neziskové organizace.....	10
2. 3. 1. Vymezení pojmu NNO	11
2. 3. 2. Rozdělení NNO	11
2. 3. 3. Účel a činnosti NNO	13
2. 3. 4. Nestátní neziskové organizace v oblasti sociálních služeb.....	14
3. VEŘEJNÁ SPRÁVA	16
3. 1. Dělení veřejné správy	16
4. PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY S NESTÁTNÍMI NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI	18
4. 1. Úrovně partnerství	19
4. 2. Společné hodnoty veřejné správy a nestátním neziskových sektorů.....	19
4. 3. Předpoklady partnerství veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi.....	20
4. 4. Problémy partnerství.....	21
4. 5. Současný stav spolupráce státní správy s NNO	21
5. RYCHNOVSKO	23
5. 1. Popis města Rychnov nad Kněžnou	23
5. 2. Sociální služby ve městě Rychnov nad Kněžnou	25
5. 3. Městský úřad Rychnov nad Kněžnou	26
5. 3. 1. Odbor sociálních věcí	26
5. 4. Komunitní plánování – Město Rychnov nad Kněžnou	28
5. 5. Neziskové organizace na Rychnovsku	30
5. 5. 1. Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION.....	30
5. 5. 2. Helpion, o. p. s. – obecně prospěšná společnost	32

5. 5. 3. Farní charita Rychnov nad Kněžnou.....	35
5. 5. 4. AGAPÉ, o. s. – Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou	36
5. 5. 5. OD5K10, o. s.	37
6. EMPIRICKÁ ČÁST PRÁCE	38
6. 1. Výzkumné otázky.....	38
7. NESTANDARDIZOVANÉ ROZHOVORY.....	41
7. 1. Uskutečnění rozhovorů	41
7. 1. 1. Rozhovor s Bc. Františkem Voglem – vedoucí odboru sociálních věcí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou.....	41
7. 1. 2. Rozhovor s Miroslavou Červinkovou – místopředsedkyní občanského sdružení ORION.....	42
7. 1. 3. Rozhovor s Hanou Bláhovou – ředitelka organizace Helpion, o. p. s.....	43
7. 1. 4. Rozhovor s Mgr. Evou Šmídovou – ředitelka Farní charity Rychnov nad Kněžnou	44
7. 1. 5. Rozhovor s Bc. Petrou Kozlovou – vedoucí Občanské poradny Rychnov n. K., předsedkyně AGAPÉ, o. s.....	44
7. 1. 6. Rozhovor s Mgr. Martinem Vlasákem – předseda sdružení OD5K10, o. s.	45
7. 2. Shrnutí výsledků	46
ZÁVĚR	48
Použitá literatura.....	49
Přílohy – seznam příloh	I
Příloha č. 1 Osnova rozhovoru typu A	II
Příloha č. 2 Osnova rozhovoru typu B	IV
Příloha č. 3 Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2010	VI

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je „Partnerství městského úřadu a neziskových organizací na Rychnovsku“. Cílem mé práce je popsat současný stav partnerství neziskových organizací a veřejné správy na Rychnovsku. Co nabízí neziskové organizace společnosti v tomto regionu a co neziskové organizace potřebují od veřejné správy. Rozhodla jsem se zaměřit ve své práci pouze na zástupce sociálních služeb na sociální odbor. Rozhodnutí jsem uskutečnila na základě převažujícího počtu neziskových organizací na Rychnovsku, které zajišťují právě sociální služby. A také na základě domluvy s vedoucím mé bakalářské práce.

Rozdělila jsem bakalářskou práci do dvou částí, a to teoretickou část a praktickou část. V teoretické části popisuji neziskový sektor a veřejnou správu s termíny, které k této problematice patří. Také se snažím v teoretické části nastínit současný stav spolupráce neziskového sektoru a veřejné správy u nás a definovat základní principy tohoto partnerství. V praktické části popisuji samotnou metodologii, tedy analýzu dokumentů a rozhovory s pracovníky neziskových organizací a městského úřadu Rychnova nad Kněžnou.

1. METODIKA

V teoretické části práce vycházím z analýzy dostupné odborné literatury a dokumentů poskytnutých Městským úřadem Rychnov nad Kněžnou a z poskytnutých výročních zpráv mnou vybraných neziskových organizací sídlících v Rychnově nad Kněžnou.

Informace lokálního typu jsem čerpala z webových stránek města, městského zpravodaje a také na sociálním odboru Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou. Faktické informace jsem čerpala také z webových stránek Českého statistického úřadu.

Ke zjišťování informací jsem použila kvalitativní metodu – nestandardizované rozhovory. Uskutečnila jsem 6 rozhovorů a to s Bc. Františkem Voglem – vedoucí odboru sociálních věcí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou, Miroslavou Červinkovou – místopředsedkyní občanského sdružení ORION, Hanou Bláhovou – ředitelka organizace Helpion, o. p. s., Evou Šmídovou – ředitelka Farní charity Rychnov nad Kněžnou, Petrou Kozlovou – vedoucí Občanské poradny Rychnov n. K., předsedkyně AGAPÉ, o. s. a s Mgr. Martinem Vlasákem – předseda sdružení OD5K10, o. s.

Cílem této práce je zjistit, jaká je současná spolupráce neziskových organizací s Městským úřadem v Rychnově nad Kněžnou. Spokojenost se spoluprací. Zdali veřejný sektor nabízí neziskovým organizacím, to co neziskové organizace očekávají od veřejné správy.

V první části mé bakalářské práce jsem popsala neziskové organizace, veřejnou správu a jejich činnosti. Popsala jsem společné hodnoty a principy těchto dvou sektorů. Dále jsem uvedla charakteristiky města Rychnov nad Kněžnou a charakteristiku neziskových organizací: Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION, Helpion, o. p. s., Farní charita Rychnov nad Kněžnou, AGAPÉ, o. s. – Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou, OD5K10, o. s.

Ve druhé, praktické části, se zabývám popisem výzkumných otázek, které jsem si stanovila na základě společných hodnot obou sektorů. Stanovila jsem si 4 výzkumné otázky. Dále jsem tu uvedla popis rozhovorů a jejich vlastní vyhodnocení a výsledky šetření.

2. NEZISKOVÝ SEKTOR (OBČANSKÝ SEKTOR)

V této kapitole se zabývám neziskovým, který se označuje někdy i jako občanský sektor. „Občanský sektor představuje oblast lidské činnosti nacházející se mezi rodinou, trhem a státem. Vyplňují ji soukromá sdružení občanů zakládaná dobrovolně pro sledování potenciálně neomezeného množství cílů, jimž je společné pouze tolik, že to jsou cíle legální, neomezující osobní, politická nebo jiná práva občanů, a nepatří k nim snaha dosáhnout soukromého zisku ani přímého podílu na výkonu politické moci. „ [Skovajsa M., 2010, 16]

Neziskový sektor tvoří nedílnou část národního hospodářství. Je to část hospodářství, „ ... ve které subjekty v ní fungující a produkující statky, získávají prostředky pro svoji činnost cestou tak zvaných přerozdělovacích procesů, jejichž principy jsou podrobně popsány a zkoumány prostřednictvím veřejných financí. Cílovou funkcí neziskového sektoru není zisk ve finančním vyjádření, ale přímé dosažení užitku, který má zpravidla podobu veřejné služby. ... „ [Retořík a kol., 2001, 14]

Neziskové organizace jsou podle mého názoru nepostradatelnou složkou dnešní společnosti. Vyplňují bílá místa ve společnosti. Zajišťují svou činností určitou pomoc a podporu v oblastech, kam „ruka státu nedosáhne“. Tyto organizace působí téměř ve všech oblastech lidské činnosti. Z těchto činností má užitek celá společnost. Pro přiblížení bych tu uvedla oblasti působení neziskových organizací: kultura, ochrana památek, umění, výzkum a vzdělávání, sociální služby, zdravotnická péče, ochrana životního prostředí, ekologická výchova, ochrana lidských práv, práce s dětmi a mládeží, rekreace, sport, umění, volný čas a také mezinárodní vztahy. Snaží se řešit konkrétní problémy nebo jim předcházet, a to bez ohledu na ziskovost činnosti. Hlavním měřítkem, tedy není zisk, nýbrž schopnost naplňovat poslání organizace. Případný vzniklý zisk vkládají zpět do činnosti organizace. Posláním neziskových organizací je většinou veřejný prospěch nebo poskytnutí veřejnosti okruh nejrůznějších služeb a to v oblastech, jako je sociální a zdravotní péče, kultura nebo vzdělávání.

2. 1. Označení neziskového sektoru

Neziskový sektor se označuje různými termíny: V první řadě tu máme „neziskový sektor“. Tímto označením se klade důraz na to, že jeho cílem není vytvářet zisk. Termín „třetí sektor“ naznačuje, že jde o sektor, který působí mezi státem a trhem. Dalším termínem je „dobrovolnický sektor“, ten vyzdvihuje roli dobrovolné činnosti. „Nevládní nebo nezávislý sektor“ označuje organizace, které nejsou závislé na vládě. Posledním termínem je „občanský sektor“. Toto označení zdůrazňuje spojitost neziskových organizací s občanskou společností. Všechny organizace, které spadají do neziskového sektoru, mají všechny zmíněné atributy najednou. [Frič P., 2000, 19]

2. 2. rozdělení neziskového sektoru

Neziskový (netržní) sektor se dělí z hlediska financování na veřejný sektor, soukromý sektor a na sektor domácností.

Mezi dvě základní skupiny organizací, které působí v neziskovém sektoru, patří neziskové organizace působící ve veřejném neziskovém sektoru a neziskové organizace působící v soukromém neziskovém sektoru. Odlišují se především tím, že neziskové organizace působící ve veřejném neziskovém sektoru zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy, tedy organizační složky státu a územních celků a některé příspěvkové organizace, kdežto neziskové organizace působící v soukromém neziskovém sektoru stojí převážně mimo dosah veřejné správy. [Rektořík a kol., 2001, 14]

„Neziskový veřejný sektor (*dále jen veřejný sektor*) je ta část neziskového sektoru, která je financována z veřejných financí, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. Cílová funkce je dosahována poskytováním veřejné služby.“...

„Neziskový soukromý sektor (*též třetí sektor*) je ta část národního hospodářství, jejíž cílovou funkcí není zisk, ale přímý užitek. Je financována ze soukromých financí, (ale příspěvek z veřejných financí se nevylučuje) tedy financí soukromých fyzických a právnických osob, které se rozhodly vložit své soukromé finance do konkrétní, předem vymezené produkce nebo

distribuce statků, aniž by očekávaly, že jim tento vklad přinese finančně vyjádřený zisk.“ [Rektořík a kol., 2001, 14]

Pro přehlednost si tu dovolím představit znázornění rozdělení národního hospodářství podle Švédského ekonoma Victora A. Pestoffa. Z jeho znázornění se dají přehledně vyčíst základní charakteristiky organizací, které v jednotlivých sektorech působí. Členění národního hospodářství podle Pestoffa uvádí ve svých pracích mnoho autorů, např. J. Rektořík, P. Boukal a další...

Pestoffův model rozděluje 4 sektory na základě těchto 3 kritérií:

- Vlastnictví (soukromé nebo veřejné)
- Financování provozu (ziskový nebo neziskový)
- Míra formalizovanosti (formální nebo neformální)

Konečná fáze členění národního hospodářství dle Pestoffa

Zdroj: Organizace neziskového sektoru, J. Rektořík a kol., str. 16, 2001

2. 3. NNO – nestátní neziskové organizace

V této kapitole se zaměřím na neziskové organizace působící v soukromém neziskovém sektoru a stojící převážně mimo dosah veřejné správy. Podle nejnovějších statistik je v České Republice registrováno celkem 48 888 nestátních neziskových organizací (občanských sdružení, obecně prospěšných společností, nadací a nadačních fondů). [Anderle P.,2002]

Neziskové organizace jsou svou povahou soukromé organizace. Tedy občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, církevní organizace,...) Církev a náboženské společnosti vykonávají nejrůznější charitativní funkce. Nadace a nadační fondy poskytují prostředky pro vykonávání veřejně prospěšných aktivit. Obecně prospěšné společnosti poskytují veřejnosti široký okruh služeb v oblasti jako je zdravotní a sociální péče, vzdělávání nebo kultura. [Skovajsa M., 2010, 16]

„Nestátní neziskové organizace mají v sociálním, kulturním i ekonomickém životě společnosti velký význam. ... V nejširším slova smyslu mezi ně patří rozsáhlé spektrum subjektů, které jsou zřizovány různými soukromými osobami. Jde např. o azylové domy, nestátní zdravotní zařízení, muzea, kulturní spolky, hasičské sbory, sportovní kluby, ekologická hnutí, zájmová sdružení, církevní organizace atd.“ [Boukal P., 2009, 19] Nestátní neziskové organizace jsou postaveny na dobročinnosti jednotlivce připraveného pomáhat druhým lidem, kteří se dostali bez vlastního zavinění do obtížné situace. NNO vycházejí z pozitivního vztahu k lidem. „Existence NNO překonává důsledky vládních i tržních selhání. Vláda může selhávat, protože se přirozeně snaží vyhovět většině a občas zanedbá menšiny, které pak mohou prostřednictvím NNO prosazovat své zájmy. Trh rovněž selhávat v různých oblastech života společnosti (péče o opuštěné děti, nemocné a staré občany, ochrana životního prostředí atd.).“ [Boukal P., 2009, 20] Nestátní neziskové organizace zastupují veřejnost na základě principu aktivního občanství, sdružují odborníky vystupující vůči státní správě a posilují přímou pozici občanů vůči státní správě.

2. 3. 1. Vymezení pojmu NNO

Vymezit a přesně definovat nestátní neziskové organizace sebou přináší řadu úskalí. Mnozí teoretikové, kteří se pokusili definovat nestátní neziskový sektor, nedošli ke shodě. Tudíž pro pojem nestátní neziskové organizace neexistuje jednotná, platná definice. Proto zde uvedu definici amerického sociologa L.M. Salamona a H.K. Anheiera. Tato definice je nejpoužívanější. „Oba autoři chápou nestátní neziskový sektor jako soubor institucí, které existují vně státních struktur, avšak slouží v zásadě veřejným zájmům, na rozdíl od zájmů státních.“ [Škarabelová S. a kol., 2005, 24]

Podle L. M. Salamona a H. K. Anheiera mají nestátní neziskové organizace pět základních vlastností: Jde o organizace, které mají jistou institucionální strukturu. Což znamená, že mezi nestátní neziskové organizace nepatří dočasná nebo jednorázová uskupení.

Základní struktura nestátních neziskových organizací je soukromá. Tyto organizace nesou součástí státní správy, ani jí nejsou řízeny. Nestátní neziskové organizace nerozdělují zisk mezi své vlastníky nebo vedení organizace. To všem neznamená, že by nemohli svou činností vytvářet zisk. Případný zisk musí být ovšem použit na cíle, které jsou posláním organizace. Čtvrtou vlastností je, že nestátní neziskové organizace jsou samosprávné a nezávislé. Nesou ovládány státem ani dalšími institucemi, ale jsou schopny řídit sami sebe. Poslední vlastností je dobrovolnost těchto organizací. Což se může projevat např. výkonem neplacené práce pro organizaci, formou darů nebo účastí ve správních radách. [Škarabelová S. a kol., 2005, 24]

Dalo by se tedy říci, že nestátní neziskové organizace nebyly založeny za účelem zisku a hlavní činnost, založení, orgány a řízení těchto organizací není podřízeno státním orgánům. [Šilhánová H. a kol., 1994, 33]

2. 3. 2. Rozdělení NNO

Neziskové nestátní organizace se z hlediska prospěšnosti rozdělují na vzájemně prospěšné a veřejně prospěšné. Dovolím si tu citovat definice vzájemně prospěšných a veřejně prospěšných neziskových organizací z knihy Občanský sektor. Vzájemně prospěšné neziskové organizace „ ... přinášejí přímý soukromý prospěch pouze svým členům, tyto organizace

poskytují zvýhodněné služby svým členům, popř. jejich rodinným příslušníkům, zajišťují pro ně zábavu a rekreaci, nabízejí jim finanční i jinou podporu nebo hájí jejich zájmy. Jde o sportovní oddíly, sběratelské a jiné zájmové spolky, svépomocné skupiny, odbory nebo družstva;“ [Skovajsa M., 2010, 41]

A veřejně prospěšné neziskové organizace „... poskytují přímý prospěch veřejnosti nebo těm jejím částem, jimž pomáhat představuje veřejný zájem. Na základě právního vymezení sem v ČR patří všechny nadace a nadační fondy, účelová zařízení církví a obecně prospěšné společnosti. Z občanských sdružení do této skupiny náleží pouze některá, např. ta, která pečují o bezdomovce a vážně nemocné lidi, snaží se omezit korupci a zneužívání veřejné moci, podporují ochranu přírody, hájí lidská práva nebo zajišťují humanitární a rozvojovou pomoc.“ [Skovajsa M., 2010, 41-42]

Dále se organizace občanské společnosti rozdělují z hlediska členství na členské organizace a nečlenské organizace. „Členské organizace mají institut členství a členskou základnu, patří sem z OOS ... (tedy organizace občanské společnosti) ... občanská sdružení a odbory a z příbuzných organizací družstva. Nečlenské organizace nemají členy, ale mají pracovníky a členy správních orgánů, např. Nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti.“ [Skovajsa M., 2010, 41]

Neziskové organizace se také rozdělují podle právní normy. Toto členění vychází z důrazu kladeného v praxi na institucionální formu neziskových organizací, která je vymezena jen danou legislativou. V právním systému je vymezení neziskové organizace nejbližší zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, který v § 18, odstavci 7 definuje tzv. organizaci charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání. Zákon sem řadí tyto organizace:

- zájmová sdružení právnických osob, pokud tato sdružení mají právní subjektivitu,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany a politická hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,

- nadace, nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- obce,
- vyšší územní samosprávné celky,
- organizační složky státu a územních samosprávných celků (do roku 2001 rozpočtové organizace),
- státní fondy
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.

Rozhodujícími právními formami nestátních neziskových organizací v ČR jsou pak z hlediska jejich počtu a zaměření činnosti občanská sdružení a jejich organizační složky, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, církve a náboženské společnosti - zejména jejich účelová zařízení.[Frič P. a kol., 2000,16]

2. 3. 3. Účel a činnosti NNO

Nestátní neziskové organizace většinou pružněji a levněji poskytují služby, které veřejná správa neprovádí nebo provádět nemůže, zejména neformální pomoc a solidaritu lidem v nouzi, sociální a sociálně zdravotní péči, vzdělávání, výchovu dětí a mládeže a péči o přírodní a kulturní dědictví. Vytvářejí pracovní místa a pomáhají lidem, aby snížili svou závislost na státu. Sledují dodržování lidských, občanských a dalších práv. A přispívají k vyšší integritě místních komunit a celé společnosti.

„Nestátní neziskové organizace vystupují vůči veřejné správě v roli zástupců veřejnosti, kteří nejsou určeni podle principu většinové reprezentace, ale na základě „aktivního občanství“ využívající jejich iniciativy a také dobré znalosti cílových skupin občanů, jejichž zájmy hájí. ... Některé nestátní neziskové organizace dále zaměřují svoji činnost přímo na posilování participace občanů, poskytují finanční prostředky na rozvoj občanské společnosti, informují občany o jejich právech a pomáhají jim formulovat a hájit jejich zájmy; některé nestátní neziskové organizace přímo

učí občany vytvářet komunitní koalice nebo pořádají kulaté stoly k diskuzi o obsahu veřejných dokumentů.“ [Boukal P., 2009, 21 - 22]

2. 3. 4. Nestátní neziskové organizace v oblasti sociálních služeb

V této kapitole se snažím nastínit, co jsou sociální služby. Jaké existují formy pro poskytování sociálních služeb. Dále se tu pokusím nastínit zákon o sociálních službách.

„Sociální služby jsou významnou oblastí, kterou se zabývají neziskové organizace ... Jde o velmi strukturovanou oblast zahrnující mnoho činností.“ [Boukal P., 2009, 191] Nebudu tu vyjmenovávat všechny činnosti, jelikož jich je opravdu spousta, ale představím tři základní oblasti služeb, které se týkají činností sociálních služeb. Mezi tři základní oblasti sociálních služeb patří sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Sociální poradenství se člení na základní sociální poradenství a odborné sociální poradenství. Smyslem sociálního poradenství je poskytování potřebných informací, které přispívají k řešení nepříznivé sociální situace. Služby sociální péče jsou zaměřeny na to, aby napomáhaly lidem zajistit si fyzickou a psychickou soběstačnost. Služby sociální péče, jak vyplývá z názvu, nabízejí pomoc při zvládnání úkonů péče o vlastní osobu a v soběstačnosti. K zajištění poskytování těchto služeb lze použít příspěvek na péči. Služby sociální prevence se zaměřují na jevy a situace, které mohou vést k sociálnímu vyloučení osob a nejsou a priori způsobeny neschopností pečovat o sebe z důvodu věku či „negativních jevů“, jako například kriminalita, bezdomovectví, zneužívání návykových látek, krize v rodině apod.

Sociální služby mohou být poskytovány terénní, ambulantní a pobytovou formou. Přičemž tyto formy jsou i u jednotlivých druhů služeb kombinovány tak, aby byly maximálně efektivní. Pobytovou službou se rozumí služby spojené s ubytováním uživatele v zařízení sociálních služeb, za ambulantní službou uživatel dochází do zařízení sociálních služeb a terénní služba je poskytována tam, kde člověk žije – v jeho přirozeném sociálním prostředí. Pro poskytování pobytových a ambulantních služeb jsou zřizována zařízení sociálních služeb různého charakteru počínaje domovem

pro seniory přes denní centra či stacionáře a konče např. noclehárnou pro osoby bez přístřeší.

Teď bych tu chtěla nastínit zákon o sociálních službách. Velmi hezky o tomto tématu pojednává ve své knize „Nestátní neziskové organizace“ Ing. Petr Boukal, Ph. D., Proto si ho dovoluji citovat. „Kvalita sociálních služeb je veřejným zájmem, který prosazují státní orgány. Prosazení tohoto veřejného zájmu se děje prostřednictvím zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, který vstoupil v platnost k 1. 1. 2007. Jde o to, aby všechny zainteresované subjekty, neziskové organizace nevyjímaje, poskytovaly sociální služby potřebným občanům na certifikované úrovni kvality a tím zajistily jejich odpovídající kvalitu života. Ty neziskové organizace, které požadované standardy kvality splňují, dostávají certifikát a měly by zároveň získat možnost zapojení do dlouhodobých programů financování neziskového sektoru z veřejných zdrojů. Jde o poměrně důležitý předěl, který se připravoval několik let. Obsahem tohoto příspěvku je stručné vysvětlení podstaty hlavních schválených standardů a následné zhodnocení zatím krátkého časového období platnosti nového zákona.“ [Boukal P., 2009, 197]

3. VEŘEJNÁ SPRÁVA

Veřejná správa poskytuje správní činnosti související s poskytováním veřejných služeb. Řídí veřejné záležitosti na místní úrovni a zajišťuje záležitosti ve veřejném zájmu. Veřejnou správou bývají označovány také úřady. Veřejná správa je tvořena státní správou a samosprávou. Posláním veřejné správy je buď řešit důsledky selhání trhu anebo ještě lépe přecházet jejich vzniku. [Tetřevová L. a kol., 2009, 11]

Dušan Hendrych pojednává ve své knize „Správní věda“ o veřejné správě ve dvou pojetích a to v materiálním a formálním pojetí. „V materiálním pojetí je veřejná správa činností státních nebo jiných orgánů veřejné moci nebo subjektů, kterým byl výkon veřejné správy propůjčen za účelem plnění určitých úkolů označovaných jako úkoly veřejné. ... Ve formálním pojetí správy se klade důraz nikoli na činnosti, ale na organizace, kterým je svěřena působnost řešit určité veřejné úkoly, pokud nejsou svěřeny zastupitelským sborům nebo soudům. Správa ve formálním pojetí je v zásadě soustavou jednotlivých správních úřadů nebo orgánů jako vykonavatelů veřejné správy ve smyslu materiálním, tj. jako určité činnosti.“ [Hendrych D., 2003, 15 - 16]

U materiálního pojetí je rozhodujícím kritériem druh činnosti (tj. spravování a jeho různé formy), kterou mohou vykonávat rozličné subjekty. A u formálního pojetí je rozhodujícím kritériem povaha organizace a úkoly, jež má v rámci institucionalizované dělby moci plnit a které jsou jí jako působnost přikázány. [Hendrych D., 2003, 16]

3. 1. Dělení veřejné správy

Veřejná správa se podle právní formy dělí na správu vrchnostenskou (výsostnou) a na správu fiskální. „Správa vrchnostenská je vykonávána formami veřejného práva (zejména správního, finančního, sociálního zabezpečení a práva životního prostředí) a je představována v evropském kontinentálním právu tímto klasickým schématem: právní předpis, správní akt, donucovací opatření. Správa fiskální se týká věcí finančních a státního majetku. ... Správa fiskální se uplatňuje ve formách soukromého práva a stát

vstupuje do právních vztahů s jinými právními subjekty z pozice rovného partnera, i když zde mohou být určité odchylky dané veřejným zájmem ve prospěch nebo k tíži státu nebo jiného subjektu veřejného práva (např. obce, kraje).“ [Hendrych D., 2003, 22]

„Existuje však třetí velká skupina veřejné správy, kterou nelze určit podle shora uvedených kritérií, protože se ve své činnosti může podle povahy věci řídit jak právem veřejným, tak právem soukromým. Označujeme ji jako správu pečovatelskou nebo veřejnou službu (službu veřejnosti) související zejména s plněním sociální funkce státu.“ [Hendrych D., 2003, 23]

4. PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY S NESTÁTNÍMI NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI

Konečně se dostávám ke stěžejnímu tématu této práce. Na začátek této kapitoly představuji partnerství jako takové a dále se dostávám k definování partnerství veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi. „Partnerství je oficiální vztah mezi jednotlivci nebo skupinami, v němž jsou předem odsouhlasena očekávání a závazky a jehož jádrem je společně sdílený prvek zisku nebo rizika a zároveň vztah budovaný na předpokladu splnění závazku nebo úkolu.“ [Program Iniciativa na podporu partnerství v komunitách – CPSI, 2001, 13]

Na přesné definici partnerství veřejné správy a neziskového sektoru pracuje výbor pro regiony R VNNO. Jedním z diskutovaných návrhů, ke kterému se přikláním, byl: „Partnerství NNO a veřejné správy je taková forma spolupráce, kdy NNO a veřejná správa realizují projekty nebo programy, které jsou evidentně a prokazatelně prospěšné pro společnost, až již na obecní, mikroregionální, krajské i celostátní úrovni. Takové projekty mají být transparentně zveřejňované, aby veřejnost mohla i kriticky hodnotit, zda pojem partnerství v konkrétní formě není prázdný. Efekt partnerství mohou potvrdit jedině výsledky, ať již průběžné nebo docílené po skončení projektu nebo programu partnerství. Spolupráce v rámci partnerství musí být vzájemně výhodná a musí ve svém důsledku přinést více, než kdyby partneři pracovali samostatně (synergický efekt). Partnerství musí mít společenský dopad. Bez toho nemá partnerství smysl.“ [Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru, 42]

Nejednotnost definic a postupů má za následek rozdílnost přístupů k NNO jako ke svému partnerovi v jednotlivých krajích. Některé kraje přistupují k NNO odlišně od ostatních subjektů (obce, příspěvkové organizace, podnikatelé), jiné kraje, jako např. Středočeský kraj, nerozlišují mezi NNO a ostatními subjekty. V některých krajích existuje úspěšná spolupráce krajské samosprávy s existující a fungující krajskou asociací NNO. Mezi takové kraje patří např. Ústecký kraj, Plzeňský kraj a kraj Vysočina. V některých regionem neexistuje krajská asociace NNO, přesto lze označit spolupráci kraje s neziskovým sektorem za uspokojivou a to např. ve

Středočeském a Královéhradeckém kraji. [Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru, 40]

4. 1. Úrovně partnerství

Partnerství může fungovat na různých úrovních. Především partnerství na národní úrovni, partnerství na regionální úrovni a partnerství na lokální úrovni.

Partnery pro NNO z řad veřejné správy pro partnerství na národní úrovni jsou:

Samospráva: Poslanecká sněmovna, senát

Státní správa: Vláda, ministerstva, ústřední správní úřady apod.

Partnery pro NNO z řad veřejné správy pro partnerství na regionální úrovni jsou

Samospráva: Hejtmanství (zastupitelstvo, rada, výbory, komise)

Státní správa: Krajský úřad

Partnery pro NNO z řad veřejné správy pro partnerství na národní úrovni jsou:

Samospráva: Zastupitelstvo obce, města

Státní správa: Obecní/městský úřad

4. 2. Společné hodnoty veřejné správy a nestátních neziskových sektorů

Veřejná správa a nestátní neziskový sektor mají rozdílné role, zdroje a odpovědnosti. Oba tyto sektory však uznávají a sdílejí společné hodnoty. Mezi tyto hodnoty patří: demokratická společnost, aktivní občanství, rozmanitost, poskytování kvalitních služeb, mezisektorová spolupráce a udržitelný rozvoj. Demokratická společnost oceňuje přínos neziskového sektoru a podporuje právo jednotlivce svobodně se sdružovat s jinými. Aktivní občanství zahrnuje nejširší možnou účast lidí na životě jejich komunit a je založeno na spoluodpovědnosti, toleranci, solidaritě a dobrém sousedství. Rozmanitostí je chápána rozmanitost zájmových skupin a občanských organizací včetně minoritních skupin.

Obě tyto složky usilují o poskytování kvalitních služeb všem občanům včetně opomíjených a ve společnosti znevýhodněných.

Mezisektorová spolupráce odpovídá složitým potřebám společnosti a projevuje se spoluprací na místní, regionální a národní úrovni. A udržitelný rozvoj uspokojuje současné potřeby, aniž by ohrožoval šanci budoucích generací na naplňování jejich vlastních potřeb.

Toto partnerství je velice přínosné především pro neziskový sektor. Pomáhá neziskovému sektoru najít další zdroje (finanční i nefinanční) a lépe je využít. Přispívá k růstu demokracie na místní úrovni. Neziskový sektor je prostorem pro inovace a experimenty, což je pro veřejnou správu velkým přínosem.

Komunitní plánování je další příležitostí pro partnerství veřejné správy a NNO. V současné době se komunitního plánování za účasti neziskového sektoru používá zejména při plánování sociálních služeb v regionech. Koncepce bude směřovat k tomu, aby se komunitní plánování rozšířilo i na ostatní oblasti, jako je např. strategické plánování rozvoje se zapojením veřejnosti.

4. 3. Předpoklady partnerství veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi

Hlavním předpokladem partnerství neziskového sektoru a veřejné správy je sdílení společných hodnot. „Vláda a neziskový sektor v ČR společně sdílejí tyto základní hodnoty:

- 1) demokratické uspořádání společnosti, které podporuje právo jednotlivce svobodně se sdružovat s jinými, aby zákonným způsobem dosahoval vlastní cíle a uplatňoval své zájmy,
- 2) aktivní občanství, které zahrnuje nejširší možnou účast lidí na životě jejich komunit a celé společnosti,
- 3) názorový pluralismus, který podporuje rozmanitost zájmů a právo jakékoli skupiny občanů obhajovat svůj vlastní prospěch,
- 4) rovnost příležitostí, která vytváří prostor pro všechny občany, aby uplatnili svůj talent, kulturní tradice, vyznání, potřeby a další vzájemné odlišnosti k co nejbohatšímu životu společnosti i k životu vlastních komunit; to zahrnuje i boj s diskriminací všeho druhu, aktivní podporu účasti občanů na správě veřejných věcí a možnost začlenění do života většinové společnosti,

- 5) informační otevřenost orgánů veřejné správy, transparentnost a spravedlnost výběrových procedur při rozdělování veřejných prostředků,
 - 6) kvalitní sociální a další služby, které poskytují nejvyšší dosažitelný standard různým skupinám uživatelů,
 - 7) udržitelný rozvoj, který uspokojuje současné potřeby, aniž by ohrožoval šanci budoucích generací na uspokojování jejich vlastních potřeb.“
- [Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru, 38]

4. 4. Problémy partnerství

Největším problémem partnerství představuje neexistence společenské dohody mezi vládou a neziskovým sektorem. Neexistence společenské dohody má např. za následek to, že veřejná správa nebere NNO jako rovnocenného partnera. NNO jsou spíše vnímány veřejnou správou jako doplněk např. pro formální naplnění požadavků evropských projektů. Veřejná správa má tendenci řídit neziskové organizace, rozhodovat o správných řešeních a odmítá neziskové organizace nesoucí jiný názor. Veřejná správa má tendenci rozhodovat jednostranně bez ohledu na NNO. [Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru, 39 - 40]

Do budoucna by se tento problém měl vyřešit. Jak už jsem zmínila v kapitole 4. „Partnerství veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi“, výbor pro regiony RVNNO pracuje na přípravě definice partnerství.

4. 5. Současný stav spolupráce státní správy s NNO

V této kapitole jsem se zaměřila především na úlohu státu, kterou vykonává vzhledem k neziskovým organizacím. „Stát má vzhledem k neziskovému sektoru dvě základní role. Vytváří právní rámec pro existenci a činnost NNO a poskytuje jim finanční prostředky, které lze zjednodušeně charakterizovat buď jako finanční podporu rozvoje NNO, nebo jako nákup jejich služeb pro občany....I když v současné dotační praxi ministerstev jsou oba cíle zastoupené zároveň, lze říci, že například Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo kultury spíše nakupují služby prostřednictvím projektů NNO, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,

Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství spíše podporují určitý okruh oborově příslušných NNO.“ [Vajdová T., 2003, 25 - 26]

Nad rámec dvou výše uvedených základních rolí, které stát vůči NNO plní, je důležitou oblastí vzájemného kontaktu také spolupráce při řešení problémů, které mají vztah ke kompetenci určitého ministerstva a současně jsou náplní práce určitých NNO. Tato spolupráce je v současné době organizována spíše ad hoc ke konkrétnímu časově ohraničenému úkolu, výjimečně jde o pravidelnou, systematickou a kontinuální činnost. Tato spolupráce je v současné době organizována spíše ad hoc ke konkrétnímu časově ohraničenému úkolu, výjimečně jde o pravidelnou, systematickou a kontinuální činnost. Existují však výjimky, např. Ministerstvo životního prostředí, které pravidelně komunikuje se střešními ekologickými organizacemi, jako je Zelený kruh (včetně podpory projektů, které do problematiky životního prostředí zapojují veřejnost), i s jednotlivými organizacemi (např. Český svaz ochránců přírody). Podobně (tj. jako v rámci trvalých struktur a partnerství) spolupracuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s NNO, které působí v oblasti sportu. Systematická je také spolupráce Ministerstva zemědělství s vybranými druhy NNO, působícími v oblasti zemědělské výroby (myslivost, včelařství, rybářství apod.). Takové druhy spolupráce jsou také většinou zakotveny ve věcně příslušných zákonech. [Vajdová T., 2003, 26]

5. RYCHNOVSKO

„Rychnovsko se nachází v severovýchodní části Čech, jehož správním centrem je město Rychnov nad Kněžnou – nazývané vstupní branou Orlických hor. Svoji rozmanitostí přírodních krás a bohatstvím kulturních památek se řadí k nejpozoruhodnějším místům české země. Oblast Rychnovska je dnes přitažlivou turistickou a rekreační částí regionu Východních Čech. Rychnovsko se rozkládá na 998 km² a má cca 79 000 obyvatel.

Je zde převážně mírné podnebí, z nížinného charakteru až typické horské počasí v oblasti Orlických hor. Tato oblast se může pyšnit malebnou přírodou. Na 204 km² se rozkládá chráněná krajinná oblast Orlické hory. Tvoří ji horské louky, vrcholová rašeliniště, národní přírodní rezervace Bukačka, Trčkov, Zemská brána, Přírodní park Orlice – niva Divoké a Tiché Orlice.

5. 1. Popis města Rychnov nad Kněžnou

Rychnov nad Kněžnou je pověřenou obcí třetího typu Královehradeckého kraje. Je okresním městem ve východních Čechách, které leží v podhůří Orlických hor a protéká jím řeka Kněžna. Ve městě žije 11 736 obyvatel (k 1. 3. 2001 dle ČSÚ)

Obyvatelstvo Rychnova nad Kněžnou podle věku

Obyvatelstvo celkem		11736
v tom ve věku	0-4	571
	5-14	1509
	15-19	854
	20-29	2104
	30-39	1687
	40-49	1664
	50-59	1618
	60-64	427
	65-74	802
	75+nezj.	500

Zdroj: ČSÚ

Město Rychnov nad Kněžnou se rozkládá na území o výměře 3 496 hektarů. Nachází se v nadmořské výšce, která je v průměru cca 320 m.n.m. severní zeměpisná šířka 50°09'47,2" východní zeměpisná délka 16°16'27,2".

Kvalitní infrastruktura nabízí vzdělávání v místě od 5 mateřských škol, 3 základními školami, 2 středních škol zajišťující i studium oborů vyšší odborné školy a 1 základní umělecké školy. Nejbližší vysoké školy lze studovat v Hradci Králové a Pardubicích.

V Rychnově nad Kněžnou se nachází mnoho historických památek. Pozornost na sebe strhává především kolowratský barokní zámek, kde kromě interiéru zámku (bohatá sbírka obrazů, knih, skla atd.) je i muzeum a galerie Orlických hor. Také nedaleký kostel Nejsvětější Trojice a zvonice s třetím největším zvonem v Čechách Kryštofem, patří mezi významné kulturní památky města. Kromě církevních obřadů je totiž kostel i dějištěm koncertů vážné hudby, sborového zpěvu i místem, kde probíhají akce Orlického varhanního festivalu. V bývalé židovské synagoze obnovený interiér je

památníkem spisovatele Karla Poláčka a zároveň obsahuje expozici judaismu v Podorlicku.

5. 2. Sociální služby ve městě Rychnov nad Kněžnou

Základní oblasti sociálních služeb jsem již popsala v kapitole 2. 3. 4. „Nestátní neziskové organizace v oblasti sociálních služeb“. A v této kapitole se zabývám konkrétními organizacemi, které sídlí v Rychnově nad Kněžnou. A rozděluji je právě podle zmiňovaných základních oblastí sociálních služeb. Tato kapitola pojednává o tom, co neziskový sektor v rámci sociálních služeb nabízí společnosti na Rychnovsku.

Pro přiblížení kolik zařízení sociálních služeb je v Rychnově nad Kněžnou jsem sbírala informace z webových stránek Českého statistického úřadu. V Rychnově nad Kněžnou je celkem 17 zařízení sociálních služeb. Z toho 3 denní stacionáře, 1 týdenní stacionář, 3 domovy pro osoby se zdravotním postižením, 1 domov pro seniory, 1 domov se zvláštním režimem, 1 chráněné bydlení, 1 azylový dům, 2 sociální poradny, 3 centra sociálně rehabilitačních služeb a 3 služby následné péče.

Sociální poradenství: Základní sociální poradenství poskytují v Rychnově nad Kněžnou tyto organizace: Centrum pro zdravotně postižené, Svaz postižených civilizačními chorobami ZO Rychnov nad Kněžnou, Svaz postižených civilizačními chorobami OV Rychnov nad Kněžnou, Svaz tělesně postižených v ČR. Odborné sociální poradenství poskytují: Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou (při AGAPÉ o. s.), Psychologická poradna, Pedagogicko-psychologická poradna, Centrum pro zdravotně postižené + Poradna pro uživatele sociálních služeb. Sociální poradenství je poskytováno také na odboru sociálních věcí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou.

Služby sociální péče: Osobní asistenci poskytuje občanské sdružení ORION. Pečovatelskou službu poskytují Sociální služby města Rychnov nad Kněžnou, o. p. s. Mezi denní stacionáře v Rychnově nad Kněžnou patří Farní charita RK, Stacionář sv. Františka, Sociální služby města Rychnov nad Kněžnou, o.p.s.. Domov pro osoby se zdravotním postižením Ústav sociální péče Domečky.

Sociální prevence: V Rychnově nad Kněžnou poskytují azylový dům organizace EMAUZY ČR. Je zde i nízkoprahové zařízení pro děti a mládež OD5K10, o. s.. Služby následné péče zajišťuje organizace Péče o duševní zdraví, o. s.. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi nabízí občanské sdružení ORION. Sociální rehabilitaci nabízí občanské sdružení PFERDA.

5. 3. Městský úřad Rychnov nad Kněžnou

Městský úřad Rychnov nad Kněžnou (dále jen „úřad“) je orgánem města Rychnov nad Kněžnou (dále jen „město“), přičemž se ve své činnosti řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a dalšími souvisejícími obecně závaznými právními předpisy a v jejich mezích tímto organizačním řádem.

V oblasti samostatné působnosti obce úřad plní úkoly, které mu uložilo Zastupitelstvo města Rychnov nad Kněžnou nebo Rada města Rychnov nad Kněžnou. Městský úřad plní úkoly samostatné působnosti uložené obcím zvláštními zákony a pomáhá výborům zastupitelstva a komisím rady v jejich činnosti. Úřad tvoří starosta, místostarostové, tajemník úřadu a další zaměstnanci města organizačně zařazení do úřadu. Rada zřídila pro jednotlivé úseky činnosti jako organizační jednotky odbory úřadu. Úřad tvoří: Odbor kancelář tajemníka, Finanční odbor, Odbor správy majetku, Odbor školství, kultury, mládeže a tělovýchovy, Odbor regionálního rozvoje, Správní odbor, Odbor životního prostředí, Odbor dopravy a silničního hospodářství, Odbor výstavby, Odbor živnostenský a Odbor sociální a zdravotní.[Rychnov nad Kněžnou (Česko:okres),2002, 65-66]

5. 3. 1. Odbor sociálních věcí

Uvádím zde činnosti, které má za úkol Odbor sociálních věcí. Informace o činnostech odboru jsem se dozvěděla na schůzce s vedoucím tohoto odboru s Bc. Františkem Voglem. Odbor sociálních věcí spolupracuje v souladu s „Plánem rozvoje sociálních služeb města a regionu“ s poskytovateli sociálních služeb ve městě a v regionu, s obcemi i dalšími institucemi. V rámci samostatné působnosti podporuje (propagačně, metodicky, finančně) činnost rozhodujících sociálních subjektů ve městě.

Poskytuje také sociální dávky a to např. opakované a jednorázové dávky pomoci v hmotné nouzi občanů, sociální dávky starým a zdravotně postiženým občanům. Dále vyřizuje mimořádné výhody občanům těžce zdravotně postiženým a také provádí sociální šetření a kontroly u klientů, s cílem zjištění opodstatněnosti přiznání a poskytování sociálních dávek.

V rámci sociálně-právní ochrany dětí realizuje zákon č.359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Také vykonává funkci opatrovníka při soudním řízení, týkajícího se zájmů nezletilých dětí. Zabezpečuje agendu náhradní rodinné péče (osvojení, pěstounská péče, svěření dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče). A zabývá se problematikou závadového chování a trestné činnosti nezletilých.

V rámci prevence kriminality zajišťuje sociální odbor prevenci kriminality a sociálně patologických jevů ve spolupráci s nestátními neziskovými subjekty ve městě a regionu a spolupracuje na Místním protidrogovém plánu. Odbor sociálních věcí dále poskytuje poradenskou a informační činnost klientům v oblasti sociálního zabezpečení, sociálních služeb a sociálně-právní ochrany dětí. Zabezpečuje činnosti spojené s umístováním osob do domů s pečovatelskou službou a umístování matek s dětmi do azylových domů a sociálních bytů.(eviduje žádosti, provádí sociální šetření u žadatelů, předkládá žádosti do Komise sociální Rady města Rychnov nad Kněžnou). Dále vydává recepty a žádanky na léčiva obsahující návykové látky, vede jejich evidenci a zajišťuje likvidaci neplatných tiskopisů ze zdravotnických zařízení na území, pro než vykonává Městský úřad Rychnov nad Kněžnou přenesenou působnost jako obec s rozšířenou působností (ORP).

Další činností, kterou Odbor sociálních věcí vykonává je spolupráce s obecně prospěšnou společností Sociální služby města Rychnov nad Kněžnou, o. p. s. zřízenou městem za účelem poskytování komplexních sociálních služeb ambulantních i terénních, provoz Kubu seniorů, poskytování domácí ošetrovatelské péče, apod. spolupracuje i s dalšími organizacemi, které poskytují sociální služby občanům města a regionu, zajišťuje kontrolní činnost v těchto organizacích z hlediska řádného využívání poskytnutých příspěvků na jejich činnost v souladu s příslušnými předpisy.

Mezi další činnosti Odboru sociálních věcí patří: péče o občany ohrožené sociálním vyloučením, zabezpečuje pohřbení občana města nebo ve městě zemřelého, který nemá rodinné příslušníky a je pohřbíván na náklady města, dále sleduje plnění účelnosti vynaložených prostředků na schválené příspěvky a programy v oblasti sociálních služeb. Také spolupracuje s oddělení státní sociální podpory úřadu práce a lékařskou posudkovou službou OSSZ, odborem správy majetku a dalšími odbory Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou, dále s odbory sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, s Okresní správou sociálního zabezpečení, s orgány činnými v trestním řízení a dalšími orgány při řešení individuálních případů.

5. 4. Komunitní plánování – Město Rychnov nad Kněžnou

Komunitní plánování soc. služeb, pojem užívaný v České republice pro „plánování rozvoje sociálních služeb“, zakotvené v zákoně č. 108/2002 Sb. o sociálních službách. V § 3, písm. h) tohoto zákona je plán rozvoje sociálních služeb definován jako výsledek procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je mj. popis a analýza existujících zdrojů a potřeb, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a rovněž způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.

„Podstatou komunitního plánování je poznání zájmů veřejnosti, všech zastoupených stran – tedy zadavatelů, poskytovatelů i uživatelů sociálních služeb, jejich vzájemné propojení a spolupráce. Cílem komunitního plánování sociálních služeb, je zejména posilovat sociální soudržnost komunity, resp. podporovat sociální začleňování a předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců. Výsledkem komunitního plánování by měl být zejména systém sociálních služeb na místní (regionální) úrovni, který odpovídá potřebám, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje, že finanční prostředky vynakládané na služby jsou efektivně využívány.“[Plán rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou na období let 2010 - 2013]

Hlavními aktéry komunitního plánování sociálních služeb jsou uživatelé sociálních služeb, poskytovatelé sociálních služeb a zadavatelé sociálních služeb. Uživatelé sociálních služeb jsou nejdůležitějšími účastníky komunitního plánování. Uživateli rozumíme osoby v nepříznivé nebo tíživé sociální situaci, kteří služby využívají, kterým jsou určeny. Poskytovatelé sociálních služeb jsou subjekty, které služby poskytují a nabízejí, bez ohledu na to, zda se jedná např. o nestátní neziskové organizace, organizace zřízení obcí nebo krajem, případně státem. Poskytovatelé vědí, jak služby fungují, a znají poptávku i provozní záležitosti. Zadavatelé sociálních služeb jsou zejména obce a kraje. Zadavatelé jsou odpovědní za zajištění sociálních služeb na příslušném území. Vstupují do procesu jako aktivní účastníci, zejména proto, že jsou garanty realizace výstupu komunitního plánování. Proto podpora komunitního plánování ze strany obce a jejich politických reprezentantů představuje nejzákladnější podmínku pro jeho uskutečnění.“ [Plán rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou na období let 1010 - 2013]

Plánování sociálních služeb je předmětem zájmu města Rychnov nad Kněžnou a regionu Rychnovska již od r. 1998, kdy se poprvé začalo uvažovat o koncepčním přístupu Města Rychnov nad Kněžnou k zajišťování sociálních služeb ve městě a regionu.

Komunitní plán sociálních služeb města Rychnov nad Kněžnou a regionu byl poprvé schválen v roce 2002 a od té doby je pravidelně vyhodnocován a aktualizován dle potřeb uživatelů, nabídky poskytovatelů a možností zadavatelů. V roce 2002 byl zpracován a schválen Komunitní plán sociálních služeb pro město Rychnov nad Kněžnou a obce na území s působností pověřeného Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou (obec II. typu) – na období 2002 – 2006. Po provedení „revize komunitního plánu“ v roce 2003 a projektu „prohloubení komunitního plánování“ v roce 2004 pro celé území Rychnovska, Rokytnicka i Vamberska, tj. působnost města Rychnov n.Kn. jako obce s rozšířenou působností (obec III. typu = ORP) na období 2004 – 2006. Zatím poslední plánovací období bylo realizováno a hodnoceno v letech 2007 – 2009. Momentálně je zpracován komunitní plán

pro období let 2010 – 2013. [Plán rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou na období let 2010 - 2013]

5. 5. Neziskové organizace na Rychnovsku

Vybrala jsem si 5 neziskových organizací, které sídlí v Rychnově nad Kněžnou. Všechny mnou vybrané neziskové organizace poskytují sociální služby a spolupracují s městem Rychnov nad Kněžnou.

Organizace, které tu v dalších kapitolách představím, jsem si vybrala na základě rozhovoru s Bc. Františkem Voglem vedoucím odboru sociálních věcí. Ze všech neziskových organizací, které poskytují sociální služby v Rychnově nad Kněžnou, mi byly doporučeny právě tyto, jelikož spolupracují s veřejnou správou už nějaký čas.

5. 5. 1. Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION

Občanské sdružení ORION vzniklo v roce 1998 jako dobrovolnická organizace, postupně se sdružení stalo registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. Poskytuje osobní asistenci pro děti s handicapem a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Zároveň zajišťuje pro své členy další aktivity - kulturní, sportovní a poznávací akce, výlety, pobyty, canisterapii, hipoterapii. Sdružení je neziskovou organizací, veškeré finanční prostředky na provoz získává formou dotací, psaním grantů a z částečných úhrad od rodin s postiženými dětmi. Oslovuje firmy v regionu, s žádostí o sponzorský příspěvek. Díky projektům „Chceme být s vámi“ prostřednictvím Operačního programu rozvoje lidských zdrojů a „Klíč k handicapu“, podaný v rámci operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ je sdružení podporováno evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Sdružení Orion je občanským sdružením ve smyslu zákon č.83/1990 Sb., v pl.znění. Předsedkyně sdružení je PharmDr. Ilona Mikušová, vrcholným orgánem sdružení je valná hromada, činnost sdružení řídí předsednictvo volené na dva roky. ORION je denní zařízení – pondělí až čtvrtek. Cílovou skupinou jsou zdravotně postižené děti ve věku 1 – 26 let. Cílem sdružení je podpora rodinám s handicapovanými dětmi, aby všichni

mohli žít běžným způsobem života. Aby děti mohly navštěvovat školu, aktivně trávit svůj volný čas jako jejich vrstevníci, stejně jako zažívat všechny další věci, které jsou chápány ostatními lidmi jako samozřejmé - pokud je mohou bez obtíží využívat.

Hlavní aktivity sdružení:

1. Sociální služba Osobní asistence

Cílová skupina – zdravotně postižené děti ve věku 3 – 26 let

Práce s klienty – pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu

- pomoc při osobní hygieně
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- pomoc při přípravě jídla a pití
- pomoc při zajištění chodu domácnosti

Personální zajištění – 30 asistentů, ředitelka, administrativní pracovník, personalistka, vedoucí sociální pracovnice.

Poskytované služby – sociální služba osobní asistence v domácím prostředí, ve školních a předškolních zařízeních, při volnočasových aktivitách. Nyní ji využívá 92 dětí.

2. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Cílová skupina – celé rodiny se zdravotně postiženými dětmi ve věku 1 – 26 let.

Práce s klienty – sociální poradenství, přednášková činnost pro rodiče, odborné semináře, zprostředkování kontaktů s odborníky, konzultace s odbornými pracovníky. Poskytování alternativních terapií, jako jsou hipoterapie, canisterapie, arteterapie, logopedie. Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti – výtvarný, hudební, sportovní kroužek, odpolední a prázdninová družina, pro maminky tvořivé dílničky, pro rodiny jednodenní kulturní, sportovní i poznávací akce, rekondičně-rehabilitační pobyty.

Personální zajištění – ředitelka, vedoucí soc. pracovnice, ekonom, administrativní pracovník, pedagog volného času, pracovník v soc. službách, externí pracovníci.

Poskytované služby – základní soc. poradenství: služby zaměřené nad děti, na celou rodinu a na dospělé.

3. Projekt klíč k handicapu

Cílová skupina – pro děti a mladé dospělé s postižením tělesným, mentálním a kombinovaným postižením, pro jejich rodiče a zdravé sourozence, pro pracovníky v oblasti vzdělávání a výchovy dítěte se zdravotním postižením. Aktivity projektu: PC kurz pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. EEG Biofeedback trénink. Doprava dětí se speciálními vzdělávacími potřebami na odpolední aktivity. Zajištění osobní asistence pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v předškolních a školních zařízeních a dále při odpoledních vzdělávacích aktivitách. Kurz IT dovedností pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Kurz jazykový pro rodiče dětí. „Kruh“ – projektové vzdělávání rodičů a dětí se spec. vzdělávacími potřebami. Individuální podpora rodiny při výchově dítěte s handicapem. „Profesionál“ – kurz pro pracovníky organizací působících v oblasti vzdělávání dětí s handicapem a asistenčních služeb.

4. Sociálně právní ochrana dětí

Cílová skupina – pouze pro členy sdružení – 50 rodin, které mají děti s handicapem.

Práce s klienty - letní tábory, víkendové pobyty. Rodiče využívají možnost konzultací s psychologem či speciálním pedagogem.

Vazby na jiné organizace: ZŠ Kolowratská, MŠ Láň, Společnost PFERDA - sdružení pro všestranný rozvoj osob s mentálním postižením, Městské úřady.

5. 5. 2. Helpion, o. p. s. – obecně prospěšná společnost

Posláním společnosti je poskytování pomoci a podpory osobám sociálně vyloučeným nebo ohroženým sociálním vyloučením a podpora sociálních služeb, zejména azylových domů. Společnost je založena za účelem poskytování těchto obecně prospěšných služeb: realizace programů podporujících návrat znevýhodněných osob na trh práce, nabídka doplňkových a navazujících služeb ke službám sociální prevence, identifikace a realizace projektů v souladu s principy sociální ekonomiky.

Statutárním zástupcem je předsedkyně sdružení Mgr. Hana Bláhová - ředitelka společnosti. Helpion je obecně prospěšná společnost, není zařízením registrovaných sociálních služeb.

Cílovou skupinou jsou osoby sociálně vyloučené nebo osoby sociálním vyloučením ohrožené. Mezi tyto okolnosti patří: nízká úroveň kvalifikace (často bez jakékoliv kvalifikace, s ukončeným základním vzděláním), zdravotní omezení, záznamy v rejstříku trestů, bydliště mimo centrální město Rychnov nad Kněžnou (často drobné obce v oblasti Orlických hor) se špatnou dopravní dostupností a nulovou možností pro pracovní uplatnění, neochota/neschopnost učit se nové věci a adaptovat se novým podmínkám. Všechny projekty jsou k dispozici klientům ve městě a regionu Rychnov nad Kněžnou.

Posláním společnosti je poskytování pomoci a podpory osobám sociálně vyloučeným nebo ohroženým sociálním vyloučením a podpora sociálních služeb, zejména azylových domů.

Společnost poskytuje tyto obecně prospěšné služby:

a) Realizace programů podporujících návrat znevýhodněných osob na trh práce, v rámci této činnosti realizuje společnost následující projekty:

Veřejná služba - projekt realizovaný ve spolupráci s Městem Rychnov nad Kněžnou, umožňuje osobám v hmotné nouzi vykonávat veřejnou službu a tím si zvýšit příjmy a obnovit pracovní návyky. Tento projekt využívají osoby v hmotné nouzi - klienti sociálního odboru MÚ Rychnov nad Kněžnou.

Veřejně prospěšné práce - projekt realizovaný ve spolupráci s ÚP Rychnov nad Kněžnou, umožňuje osobám znevýhodněným na trhu práce získat zaměstnání. Tento projekt využívají obtížně umístitelní uchazeči o zaměstnání, klienti ÚP Rychnov nad Kněžnou. V současné době je takto zaměstnaných 5 osob, z toho tam jsou 2 pracovnice v obchůdku, 1 vrátný, 1 uklízečka, vedoucí a koordinátorka.

Obecně prospěšné práce - projekt realizovaný ve spolupráci s probační a mediační službou Rychnov nad Kněžnou a Okresním soudem Rychnov nad Kněžnou - umožňuje odsouzeným výkon alternativního trestu OPP. Tento projekt využívají odsouzení k alternativnímu trestu obecně prospěšných prací

– klienti Probační a mediační služby Rychnov nad Kněžnou. Nyní tento výkon trestu absolvuje 10 osob.

b) Nabídka doplňkových a navazujících služeb ke službám sociální prevence

V rámci této činnosti realizuje společnost projekt Potravinová pomoc, jehož obsahem je zajišťování potravinové pomoci sociálně potřebným osobám, zejména uživatelům sociálních služeb. Projekt Potravinová pomoc je určen pro klienty sociálních služeb a sociálních odborů městských a obecních úřadů v Královéhradeckém a Pardubickém kraji. Dále společnost vykonává na základě živnostenského oprávnění ze dne 4.9.2009 doplňkové činnosti - výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, konkrétně se jedná o prodejnu s použitým zbožím a sběrnou zakázek pro čistírnu, prádelnu, opravnu obuvi a čistírnu peří. Provozovna slouží zároveň jako tréninkové pracoviště pro klienty zaměstnané na veřejně prospěšné práce. Doplňkové činnosti jsou přístupné jakýmkoliv skupinám obyvatelstva bez rozlišení.

c) Projekt "Pracovat můžu, ale kde?"

Projekt je financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR. Hlavní záměr projektu je vytvořit nabídku konkrétní pomoci pro osoby v regionu Rychnov nad Kněžnou, které sou dlouhodobě nezaměstnané, jsou v programu veřejné služby a u nichž se důsledky nezaměstnanosti velmi výrazně projevují v dalších oblastech života (neschopnost udržet si odpovídající bydlení, ztráta pracovních návyků, zadlužení apod.). Dílčí cíle tohoto projektu jsou: Společnost vytvoří nabídku pomoci formou poradenství, která bude dostupná pro všechny klienty veřejné služby. Konkrétně půjde o právní poradenství, obecnou pomoc při orientaci na trhu práce včetně edukačních aktivit. Společnost vytvoří nabídku 14 startovacích pracovních míst, a to 8 pracovních míst v terénu (úklid veřejných prostor) a 6 míst v rukodělné dílně (výroba drobných předmětů, neodborná práce).

Vazby na jiné organizace: Úřad práce v Rychnově nad Kněžnou, Městský úřad v Rychnově nad Kněžnou, obec, Probační a mediační služba Rychnov nad Kněžnou.

5. 5. 3. Farní charita Rychnov nad Kněžnou

Posláním Stacionář sv. Františka je poskytnout v rámci denního nebo týdenního pobytu službu seniorům z celého Královehradeckého kraje popřípadě i ostatních lokalit. Je jim poskytována podpora, která vychází z jejich individuálních potřeb, schopností a dovedností, formou vytváření zázemí a podmínek včetně dopravy, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, provádění aktivizačních činností pro zachování vědomostí, návyků, sebeobslužnosti vedoucích ke kvalitnímu životu ve stávající rodině nebo mimo vlastní rodinu bez ztráty sociálních kontaktů.

Zřizovatelem je Biskupství královehradecké. Statutárním orgánem je ředitelka – Mgr. Eva Šmídová. Denní a týdenní stacionář (domovinka). Zařízení má celkovou kapacitu pro 35 uživatelů, z toho denní stacionář 22 uživatelů a týdenní stacionář 13 uživatelů.

Cílovou skupinou jsou senioři z celého Královehradeckého kraje popřípadě i ostatních lokalit, kteří potřebují dlouhodobou podporu, dohled nebo péči druhé osoby.

Služba pro seniory je poskytována nepřetržitě 24 hodin od pondělí do pátku v denním režimu (6 – 16.30 hod.) nebo v týdenním režimu (pondělí – pátek). Aktivizační program je zaměřen na posílení sebevědomí, sebevyjádření a seberealizaci, umožňující uživatelům naplnit volný čas, užívat si přítomnosti ostatních seniorů a personálu, získat nové zkušenosti – vzájemné sdílení, četba, odpočinkové činnosti – sledování televize, poslech hudby, předčítání, besedy. Využívání počítače včetně seznámení se základy práce na PC, trénink paměti. Součástí programu je zdravotní a ošetrovatelská péče, skupinové a individuální cvičení, posilovací cviky na baloně, doprovod na rehabilitaci, pomoc při sebeobslužných úkonech, odpočinek a rekreační činnosti na zahradě. Je zde možnost odpočinku a spánku ve třílůžkových pokojích. Další poskytovanou službou od 1.9.2010 jsou tzv. odlehčovací služby (max. po dobu 3 měsíců), kdy sem mohou umístit své seniory rodiny, které se o ně jinak celodenně starají. Tyto pobyty se musí platit např. z příspěvku na péči, který se dělí mezi stacionář a rodinu.

Ředitelka paní Mgr. Eva Šmídová je vedoucí všech služeb. Je zde 20 pracovních úvazků tj. všech zaměstnanců i kuchyně, z toho je jedna sociální pracovníce a jeden pedagog volného času.

Vazby na jiné organizace: Organizace spolupracuje s městy, obcemi, krajskými úřady, MŠ Láň v Rychnově nad Kněžnou, sdružením ORION v Rychnově nad Kněžnou, občanským sdružením PFERDA v Rychnově nad Kněžnou. Obce, města a krajské úřady poskytují dotace.

5. 5. 4. AGAPÉ, o. s. – Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou

Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou poskytuje své odborné sociální služby pod hlavičkou nestátní neziskové organizace AGAPÉ, o. s. od 3. září 2001. O rok později - 18. června 2002 - se stala řádným členem Asociace občanských poraden, jejíž certifikát kvality vlastní.

Posláním AGAPÉ, o. s. je zajišťovat provoz služeb občanského poradenství na Rychnovsku. Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou poskytuje rady, informace a pomoc všem občanům, kteří se na ni obrátí. Usiluje o to, aby občané netrpěli neznalostí svých práv a povinností, neznalostí dostupných služeb nebo neschopností vyjádřit své potřeby či hájit své oprávněné zájmy.

Cílem poradny je nabídnout lidem, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci bezplatnou, diskrétní, nestrannou a nezávislou pomoc a podporu v aktivním přístupu při řešení problému. Cílem je poskytovat odborné služby zachovávající a rozvíjející důstojný život občanů a přispívat k ovlivňování chodu veřejné správy a samosprávy ve prospěch občanů. Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou je k dispozici čtyři dny v týdnu.

K realizaci projektu – kromě poradenství dle zákona 4. 108/2006 Sb. patří zapojení do projektů: AOP „Zajištění občanského poradenství se zřetelem na bytovou politiku“, AOP „Spotřebitelské poradenství“, AOP „Dluhové poradenství“ (poradenství a čtyři semináře pro širokou veřejnost – tři v Rychnově nad Kněžnou a jeden v Rokytnici v Orlických horách), „Vytváření místního partnerství – benchmarking sociálních služeb Královéhradeckého kraje“, spolupráce s ČT na pořadu Krotitelé dluhů (Petra Kozlová), rozvoj spolupráce s jinými NNO, úřady apod. Průběžná účast

v pracovních skupinách: komise pro rozvojové strategie AOP, výbor pro rodinu zastupitelstva Města Rychnov nad Kněžnou, skupina komunitního plánování sociálních služeb.

5. 5. 5. OD5K10, o. s.

Hlavní činností sdružení je aktivní propagace pozitivních životních hodnot a zdravého životního stylu, prevence rizikového chování a obecně prospěšná činnost v oblasti ochrany mládeže, sociální péče a vzdělávání a výchovy. Podpora vlastní aktivity uživatelů a rozvoj jejich individuálních schopností a dovedností. Pomoc v obtížných životních situacích, podpora jejich sociálního začlenění do skupiny vrstevníků i do společnosti. Možnost pro uživatele zorientovat se v příslušném sociálním prostředí a tvorba podmínek, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou situaci.

Statutárním zástupcem je předseda sdružení Ing. Jiří Bárta. Občanské sdružení OD5K10 je k dispozici všechny pracovní dny.

Poslání a cíle sdružení naplňuje pomocí dvou hlavních činností: Provoz zařízení Centrum 5KA které se v roce 2008 a 2009 svým obsahem blížilo nízkoprahovému zařízení pro děti a mládež a do něhož se s účinností od 1. 1. 2010 transformovalo. V předchozích letech 2008 a 2009 se jednalo o poskytování preventivních volnočasových aktivit pro děti a mládež jako návazná služba na služby sociální.

Přednášková a návazná činnost na školách v oblasti primární prevence (nebezpečí návykových látek, sexuální výchova a problematika náboženství a sekt).

Vazby na jiné organizace: Město Rychnov nad Kněžnou, Evropská unie v rámci programu „Mládež v akci“, Sbor Jednoty bratrské v Rychnově nad Kněžnou, F-nadace, Jednota bratrská v ČR, RTV – Rychnovská kabelová televize, Sbor Jednoty bratrské v Ústí nad Orlicí, Korek Jelínek, spol. s r.o.

6. EMPIRICKÁ ČÁST PRÁCE

V rámci empirického šetření o partnerství Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou s neziskovými organizacemi (ORION, o.s.; Helpion, o.p.s.; Farní charita Rychnov nad Kněžnou; AGAPÉ, o.s. a OD5K10, o.s.) jsem si zvolila jako výzkumnou techniku – nestandardizované rozhovory. Tuto techniku jsem si zvolila z toho důvodu, že provádím kvalitativní výzkum. Pro kvalitativní výzkum je tato technika nejvhodnějším způsobem, jak získat informace, které jsem si vytyčila v úvodu mé práce. Stanovila jsem si několik výzkumných otázek, které byly v rámci výzkumu ověřovány.

Vytvořila jsem dvě trochu odlišné struktury rozhovorů a to z toho důvodu, že jsem rozhovory uskutečňovala mezi dvěma druhy respondentů. Struktura A, tedy „rozhovor s veřejnou správou“ a struktura B, tedy „rozhovor s neziskovými organizacemi“.

6. 1. Výzkumné otázky

Nejdůležitějším bodem partnerství v Rychnově nad Kněžnou shledávám ve spolupráci na komunitním plánování sociálních služeb v tomto městě. V kapitole 5. 3. jsem nastínila komunitní plánování. Ale nedozvěděla jsem se, jestli mnou zvolené neziskové organizace se opravdu podílejí na tomto komunitním plánování. Proto mou první výzkumnou otázkou je „Zapojuje veřejná správa NNO do komunitního plánování?“ Toto je hlavní výzkumná otázka, na kterou se dále váží další otázky, díky kterým zjišťuji, jestli se neziskové organizace zapojují do komunitního plánování a na jaké úrovni. (tedy aktivně nebo spíše pasivně). K této výzkumné otázce se vztahují dvě otázky. Otázky pro typ A zní: „Zapojujete do komunitního plánování neziskové organizace? Pokud ano, zapojujete je pasivně nebo aktivně?“ A otázky pro typ B zní: „Zapojuje vás veřejná správa do komunitního plánování? Pokud ano, zapojuje vás pasivně nebo aktivně?“ Pokud odpověď zněla ano NNO jsou zapojovány do komunitního plánování aktivně, zeptala jsem se na úroveň tohoto aktivního zapojení. Tedy jestli NNO účastní všech aktivit nebo pouze vybraných aktivit a zdali mají možnost podílet se na rozhodovacích procesech v rámci komunitního plánování.

Dále je tu problém, který nelze přehlednout. Dozvěděla jsem se, že spolupráce těchto neziskových organizací s veřejnou správou probíhá, ale na jaké úrovni, a jestli mají opravdu oba dva sektory o spolupráci zájem, jsem se nedozvěděla. Proto se má druhá výzkumná otázka snažit zjistit „Mají veřejný i neziskový sektor zájem o spolupráci?“. K této výzkumné otázce se vztahují 3 otázky. Otázky pro typ A zní: „Je pro vás spolupráce s neziskovými organizacemi přínosem? (Jaké přínosy?) Máte o tuto spolupráci zájem?“ Otázka pro typ B zní: „Snažíte se dosáhnout svých cílů raději bez vztahu ke státu nebo máte zájem o spolupráci?“ Dále jsem respondentům typu A i B nastínila společně sdílené hodnoty neziskového i soukromého sektoru, které uvádím ve své práci v kapitole „4. 2. Předpoklady partnerství veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi“. A zeptala jsem se: „Které z vyjmenovaných hodnot považujete za prioritní? Které z těchto hodnot reprezentuje/prosazuje Váš sektor a které hodnoty ten druhý sektor?“

Třetí výzkumnou otázkou zjišťuji „Vnímá veřejná správa NNO jako rovnocenného partnera?“ K této výzkumné otázce se vztahují 2 otázky. Otázky pro typ A zní: „Už se někdy stalo, že neziskové organizace, s kterými jste spolupracovali, zaujímali jiný postoj než vy, např. v rámci toho, jak se má vykonávat sociální práce s určitou cílovou skupinou apod.? Pokud ano, jaký jste vůči dané neziskové organizaci zaujímali postoj vy? Snažíte se v těchto případech „neziskovky“ vyslechnout a najít střední cestu, nebo se jím podřídíte nebo naopak se „neziskovky“ podřizují vám?“ Otázky pro typ B zní: „Už se někdy stalo, že veřejná správa (městský úřad RK – odbor sociálních věcí), s kterou jste spolupracovali, zaujímala jiný postoj než vy, např. v rámci toho, jak se má vykonávat sociální práce s určitou cílovou skupinou apod.? Pokud ano, jaký postoj zaujímala veřejná správa? Snažila se vás vyslechnout a najít střední cestu nebo se vám podřídila nebo naopak jste se podřizovali vy?“

Poslední výzkumnou otázkou, kterou jsem si stanovila je „Jsou oba sektory spokojeni s dosavadní spoluprací?“. Díky této výzkumné otázce a navazujícím otázkám zjišťuji, jaká je úroveň momentální spolupráce mezi veřejnou správou a NNO. K této výzkumné otázce se vztahují 4 otázky. Otázky pro typ A i B zní: „ Jak probíhala vaše dosavadní spolupráce

s neziskovými organizacemi/s veřejnou správou? Jaký měla vaše dosavadní spolupráce dopad (výsledek)? Jste spokojeni s dosavadní spoluprací? Budete i nadále spolupracovat?“

7. NESTANDARDIZOVANÉ ROZHOVORY

Před uskutečněním rozhovorů byl proveden předvýzkum, kdy byl uskutečněn pilotní rozhovor. Díky pilotnímu rozhovoru byly otázky poupraveny a odstraněny nedostatky, které by mohly narušit průběh dalších rozhovorů.

Uskutečnila jsem 6 nestandardizovaných rozhovorů. Rozhovory jsem uskutečnila s s Bc. Františkem Voglem – vedoucí odboru sociálních věcí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou, Miroslavou Červinkovou – místopředsedkyní občanského sdružení ORION, Hanou Bláhovou – ředitelka organizace Helpion, o. p. s., Evou Šmídovou – ředitelka Farní charity Rychnov nad Kněžnou, Petrou Kozlovou – vedoucí Občanské poradny Rychnov n. K., předsedkyně AGAPÉ, o. s. a s Mgr. Martinem Vlasákem – předseda sdružení OD5K10, o. s.

7. 1. Uskutečnění rozhovorů

Rozhovory probíhali v době od 15. Června do 21. Června. Rozhovory byly uskutečňovány u respondentů v kanceláři. Schůzky byly domlouvány vždy s dostatečným předstihem, aby si respondent mohl vyčlenit potřebný čas a nebyl ničím vyrušován. Každý rozhovor trval přibližně hodinu. Na začátku každého rozhovoru jsem respondenty seznámila s tématem a cílem této práce. V průběhu rozhovoru jsem si vše zapisovala do osobního počítače. Zapisování nijak nenarušovalo průběh rozhovoru. Všichni respondenti byli velice vstřícní, chápaví a ochotní. Některé tento problém zajímalo natolik, že chtějí vidět výslednou práci. Proto jsem se s nimi domluvila, že jim svou výslednou bakalářskou práci pošlu e-mailem.

7. 1. 1. Rozhovor s Bc. Františkem Voglem – vedoucí odboru sociálních věcí Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou

Pro tento rozhovor platí otázky typu A. Z tohoto rozhovoru jsem se dozvěděla, že neziskové organizace (poskytovatelé sociálních služeb) jsou zapojovány do procesu komunitního plánování ve městě a regionu (území obce s rozšířenou působností) a to v rámci pracovních skupin, tedy aktivní

zapojení neziskových organizací do komunitního plánování. Město RK má již řadu let dobrou spolupráci s neziskovými organizacemi v oblasti sociálních služeb. Spolupráce s těmito neziskovými organizacemi díky vícezdrojovému financování, znamenají pro občany města i regionu, ale pro město Rychnov nad Kněžnou přínos ve smyslu zajištění služeb pro určité cílové skupiny uživatelů služeb.

Prioritními společnými hodnotami obou sektorů jsou podle pana Vogla aktivní občanství a kvalitní sociální služby. Veřejný sektor reprezentuje hodnoty: informační otevřenost orgánů veřejné správy, kvalitní sociální a další služby a udržitelný rozvoj. Neziskový sektor podle pana Vogla reprezentuje hodnoty: aktivní občanství a rovnost příležitostí. Když dojde ke střetu zájmů veřejné správy a neziskových organizací v rámci toho, jak se mají vykonávat sociální práce s určitou cílovou skupinou, upřednostňuje se „hledání střední cesty“ neboli konsenzus.

Veřejná správa má zájem na spolupráci s neziskovými organizacemi v oblasti sociálních služeb. Na Rychnovsku je tato spolupráce velice dobrá. Pan Vogl je vcelku spokojen s dosavadní spoluprací s těmito neziskovými organizacemi. „Sice tato činnost přináší problémy, např. ve financování a v představách o velikosti cílových skupin, ale je to věc otevřená, vede se o tomto problému stálá diskuze“, říká pan Vogl. S dalším partnerstvím mezi těmito sektory se počítá i do budoucna.

7. 1. 2. Rozhovor s Miroslavou Červinkovou – místopředsedkyní občanského sdružení ORION

Pro tento rozhovor platí otázky typu B. Občanské sdružení orion je zapojováno do procesu komunitního plánování. Účastní se schůzek komunitního plánování a mají možnost říci svůj názor, informovat o činnosti občanského sdružení ORION, o jejich aktivitách a o problémech, které řeší. Paní Červinková říká, že se jim některé z návrhů vyřčených právě na schůzkách komunitního plánování podaří zpracovat do výhledových plánů na realizaci, ale většinou se zjistí, že na jejich realizaci už nezbyvají finance.

Tato nezisková organizace má zájem o spolupráci především mají zájem o podporu finanční. Ale jak říká paní Červinková: „finanční podpory

moc ze strany státu není“, proto jsou nuceni v některých případech dosahovat cílů i bez vztahu ke státu. Ale jsou si vědomi, že je důležitá i „nefinanční podpora“, např. informace o možnostech využití různých grantů, apod.

Prioritními společnými hodnotami obou sektorů jsou podle paní Červinkové aktivní občanství, názorový pluralismus a kvalitní sociální a další služby. A oni, jako poskytovatelé sociálních služeb prosazují především kvalitu sociálních služeb.

Ke střetu zájmu v rámci toho, jak se má vykonávat sociální práce s určitou cílovou skupinou dochází mezi občanským sdružením ORION a veřejnou správou (městem) poměrně často. Služby, které poskytuje toto občanské sdružení, jsou „Krajem“ vnímány spíše jako nadstandardní, proto se v těchto situacích upřednostňuje konsenzus. Občanské sdružení ORION spolupracuje s veřejnou správou už od roku 1998 (tedy od vzniku sdružení) a od ledna 2006 se spolupráci zintenzivnila. Veřejná správa se snaží této organizaci vyjít v určitých oblastech vstříc, např. při hledání vhodných prostor pro poskytování služeb, při finančním podporování osobní asistence v tomto regionu. Místopředsedkyně občanského sdružení ORION říká: „Myslíme si, že se jim naše práce zdá přínosná a proto nám v rámci možností pomáhají i nyní. V některých situacích jsou ale také bezradní (např. při výběru vhodného objektu pro vybudování denního centra.)“

Bez větších problémů se daří občanskému sdružení fungovat a rozvíjet se. A v případě nějakých problémů se mohou vždy na Město obrátit a nejsou odmítnuti. Společně hledají řešení. „Sice se nám někdy řešení nezdá uspokojivé, ale vhodnější řešení nelze najít.“ Říká paní Červinková. V rámci možností je tato organizace spokojena s dosavadní spoluprací.

7. 1. 3. Rozhovor s Hanou Bláhovou – ředitelka organizace Helpion, o. p. s.

Pro tento rozhovor platí otázky typu B. Paní Bláhová je členem jedné z pracovních skupin KP sociálních služeb v Rychnově nad Kněžnou. Proto tvrdí, že jejich organizace nečeká a zapojuje se do komunitního plánování sama. Helpion má zájem o spolupráci s veřejnou správou.

Ředitelka organizace Helpion shledává všechny hodnoty za stejně důležité. A na otázku, které hodnoty reprezentuje neziskový sektor a které veřejný sektor, odpověděla: „Jak kdy a jak kde.“

Ke střetu zájmů mezi obecně prospěšnou společností Helpion a veřejnou správou dochází, ale prý jim do jejich práce nikdo nemluví, takže nebylo potřeba to radikálně řešit. „Ale pokud by došlo k rozepři, jistě by se našel nějaký kompromis“, říká paní Bláhová.

Helpion, o.p.s. spolupracuje s Městem necelé dva roky. Dosavadní spolupráce se týkala záležitostí společných klientů a žádostí o finanční příspěvky na poskytování objednaných služeb. Paní Bláhová říká: „Někdy jsme spokojeni se spoluprací a někdy ne. Příliš to neřešíme, nejsme na veřejné správě závislí.“

7. 1. 4. Rozhovor s Mgr. Evou Šmídovou – ředitelka Farní charity Rychnov nad Kněžnou

Pro tento rozhovor platí otázky typu B. Tato organizace je zapojována do komunitního plánování a to aktivně. Účastní se schůzek komunitního plánování. O spolupráci s veřejnou správou mají zájem. „Bez spolupráce s veřejnou správou by to ani nešlo“, říká paní Šmídová“.

Prioritními společnými hodnotami obou sektorů jsou demokratické uspořádání společnosti, aktivní občanství, rovnost příležitostí a kvalitní sociální služby. Farní charita reprezentuje kvalitní sociální a další služby. A veřejná správa reprezentuje informační otevřenou orgánů veřejné správy.

Občas se stává, že tato organizace zaujímá jiný postoj než veřejná správa v rámci vykonávání sociální práce, ale vždy se domluví tak, aby byli obě strany spokojeny. S dosavadní spoluprací je Farní charita Rychnov nad Kněžnou spokojena a počítá s další spoluprací i do budoucna.

7. 1. 5. Rozhovor s Bc. Petrou Kozlovou – vedoucí Občanské poradny Rychnov n. K., předsedkyně AGAPÉ, o. s.

Pro tento rozhovor platí otázky typu B. Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou je zapojována do komunitního plánování aktivně. Podílí se na

rozhodovacích procesech. Mají zájem o spolupráci s veřejnou správou. „Na malém městě to bez spolupráce ani nejde“, říká paní Kozlová.

Prioritními společnými hodnotami obou sektorů jsou podle paní Kozlové demokratické uspořádání společnosti, aktivní občanství, rovnost příležitostí, informační otevřenost orgánů veřejné správy, kvalitní sociální a další služby a udržitelný rozvoj. Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou prosazuje aktivní občanství, rovnost příležitostí a kvalitní sociální a další služby. A podle paní Kozlové veřejná správa prosazuje demokratické uspořádání společnosti, informační otevřenost orgánů veřejné správy a udržitelný rozvoj. Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou nikdy zásadní rozpor s veřejnou správou neměla. A kdyby k nějakému rozporu došlo, vždy by preferovali konsenzus.

Spolupráce mezi touto organizací a veřejnou správou trvá již 10 let. Dosavadní spolupráce s veřejnou správou probíhala velmi dobře. A to především díky osobním informativním schůzkám. „Dosavadní spolupráce měla vždy ryze kladný dopad, za předpokladu, že si dokážeme udržet nestrannost v případech (klientských), u nichž hrozí střet zájmu. Jsme spokojeni s dosavadní spoluprací s veřejnou správou“, říká paní Kozlová.

7. 1. 6. Rozhovor s Mgr. Martinem Vlasákem – předseda sdružení OD5K10, o. s.

Pro tento rozhovor platí otázky typu B. Občanské sdružení OD5K10 je zapojováno aktivně do procesu komunitního plánování ve městě a regionu. Mají možnost podílet se na rozhodovacích procesech a tak tuto možnost využívají. O spolupráci s veřejnou správou mají zájem, jelikož je tato spolupráce pro organizaci velkým přínosem především s finančního a informativního hlediska.

Prioritními společnými hodnotami obou sektorů jsou podle pana Vlasáka všechny dané hodnoty. Občanské sdružení OD5K10 reprezentuje především kvalitní sociální služby. Veřejná správa podle pana Vlasáka především reprezentuje demokratické uspořádání společnosti a informační otevřenost orgánů veřejné správy.

Zatím se nestalo, že by tato organizace zaujímala jiný postoj než veřejná správa v rámci toho, jak se má vykonávat sociální práce s určitou cílovou skupinou. „Kdybychom zaujímali v některé věci jiný postoj než veřejná správa, pevně věřím, že bychom byli schopni najít zlatou střední cestu a domluvit se“, říká pan Vlasák.

Dosavadní spolupráce této organizace s veřejnou správou byla vždy dobrá. Kdykoliv se obrátili na veřejnou správu s nějakou prosbou, bylo jim v rámci možností vyhověno. Proto jsou také s touto spoluprací spokojeni.

7. 2. Shrnutí výsledků

Popis partnerství NNO s veřejnou správou na Rychnovsku

Všichni respondenti, potvrdili, že NNO jsou zapojovány do komunitního plánování a to aktivně. NNO mají možnost účastnit se schůzek komunitního plánování, kde mohou vyjádřit svůj názor a informovat všechny přítomné o své činnosti. (tedy i být informováni). Dále mají možnost podílet se na rozhodovacích procesech, je už na jednotlivých organizacích, zda se aktivně zapojí, každopádně mají k tomu prostor. Dále jsem se z rozhovorů dozvěděla, že oba sektory mají zájem o spolupráci. Spolupráce je přínosem jak pro NNO, tak i pro veřejnou správu. Přikláním se k názoru jednoho respondenta, na malém městě to opravdu bez spolupráce s veřejnou správou ani nejde. Všichni respondenti tvrdili, že spolupracují, dosavadní spolupráce je dobrá a mají zájem o spolupráci do budoucna. Veřejná správa opravdu vnímá neziskové organizace jako rovnocenného partnera. Některé NNO tvrdí, že sice v některých situacích zaujímají jiný postoj než veřejná správa. Ale nikdy nedošlo k tomu, že by se jedna strana musela podřítit druhé. Veškeré neshody vyústily vždy v konsenzus.

Co nabízí neziskové organizace (poskytující sociální služby) společnosti v tomto regionu

Neziskové organizace zajišťují ve městě Rychnov nad Kněžnou a regionu základní činnosti při poskytování sociálních služeb. Zajišťují pomoc pro péči o vlastní osobu, zajišťují stravování, ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poskytují informace,

zprostředkovávají kontakty se společenským prostředím. Dále poskytují různé terapie (psychoterapie, socioterapie a další). Poskytují také pomoc při prosazování práv a zájmů.

Co neziskové organizace potřebují od veřejné správy

NNO především potřebují dobře spolupracovat s veřejnou správou a mít rovný přístup k finančním prostředkům z veřejných zdrojů, aby mohly lépe připravovat a realizovat své projekty. Projekty NNO jsou velmi důležité, když vezme v potaz, že v mnoha případech mají poskytnout služby, které stát vykonávat nemůže. Neměla by se dávat přednost při rozdělování veřejných prostředků subjektům veřejné správy.

ZÁVĚR

Práce byla zaměřena na partnerství neziskových organizací s veřejnou správou. Cílem bylo popsat současný stav spolupráce neziskových organizací s Městským úřadem na Rychnovsku, zjistit, co neziskový sektor nabízí společnosti v tomto regionu a co potřebuje od veřejné správy. Informace jsem získávala z odborných knih, publikací zaměřených na danou tematiku a prostřednictvím kvalitativního výzkumu.

Cílem výzkumného šetření bylo získat odpovědi na výzkumné otázky: „Zapojuje veřejná správa NNO do komunitního plánování?“ „Mají veřejný i neziskový sektor zájem o spolupráci?“ „Vnímá veřejná správa NNO jako rovnocenného partnera?“ „Jsou oba sektory spokojeni s dosavadní spoluprací?“.

Cíle práce byly splněny, výzkumné otázky byly zodpovězeny. A z analýzy dokumentů a z výzkumu je zřejmé, že neziskový sektor nabízí ve městě Rychnov nad Kněžnou a regionu pestrou škálu sociálních služeb. Také je zřejmé, že neziskové organizace potřebují především finance na realizaci svých projektů a také podílení se na rozvoji a realizaci komunitních plánů sociálních služeb ve městě a regionu.

Na závěr musím zdůraznit, že výzkum byl zaměřen pouze na neziskové organizace, které poskytují sociální služby ve městě Rychnov nad Kněžnou, proto výsledky platí pouze pro tuto oblast.

Doufám, že partnerství NNO s Městským úřadem bude stále takto pokračovat nebo se zlepšovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura:

- BOUKAL P. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009. 303 s.
- FRIČ P. *Neziskové organizace a ovlivňování veřejné politiky*. Praha: AGNES, 2000. 113 s.
- FRIČ P. A KOL., *Strategie rozvoje neziskového sektoru*. Praha: Fórum dárců, 2000. 82 s.
- HENDRYCH D. *Správní věda, teorie veřejné správy*. Praha: ASPI Publishing, 2003. 195 s.
- Program Iniciativa na podporu partnerství v komunitách – CPSI. *Partnerství, komunita, filantropie, participace: vstupní texty k třídním seminářům programu*. Praha: Nadace Open Society Fund Praha, 2001. 81 s.
- REKTOŘÍK J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. Praha: EKOPRESS, 2001.
- RYCHNOV NAD KNĚŽNOU (ČESKO: OKRES). *Informační bulletin okresního úřadu Rychnov nad Kněžnou*. Rychnov nad Kněžnou: Okresní úřad, 2002. 204 s.
- SKOVAJSA M. a kol. *Občanský sektor*. Praha: Portál, 2010. 372 s.
- ŠILHÁNOVÁ H. a kol. *Základní informace o neziskovém sektoru v ČR*. Praha: NROS, 1994.
- ŠKARABELOVÁ S. a kol. *Definice neziskového sektoru*. Brno: CVNS, 2005.
- TETŘEVOVÁ L. a kol., *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2009. 190 s.

Další zdroje:

- ANDERLE P. *Útržky z historie občanské společnosti: Máme na čem stavět. 2002.* www.neziskovky.cz
- *Plán rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou na období let 1010 – 2013.* www.rychnov-city.cz
- VAJDOVÁ T., *Zpráva o neziskovém sektoru v České republice z 6. Srpna 2003.* www.pecten.cz
- www.osnoviny.cz – Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru
- Webové stránky Českého statistického úřadu – www.czso.cz
- Webové stránky města Rychnov nad Kněžnou – www.rychnov-city.cz

Přílohy – seznam příloh

Příloha č. 1 – Osnova rozhovoru typu A

Příloha č. 2 – Osnova rozhovoru typu B

Příloha č. 3 – Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech
1990 - 2010

Příloha č. 1 – Osnova rozhovoru typu A

Rozhovor k bakalářské práci

Téma: Partnerství městského úřadu a neziskových organizací na Rychnovsku

Spolupráce s neziskovými organizacemi: Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION, Helpion, o. p. s., Farní charita Rychnov nad Kněžnou, AGAPÉ, o. s. – Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou, OD5K10, o. s.

Respondent

Jméno a příjmení respondenta:

Funkce:

1. ZAPOJOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ
 - Zapojujete do komunitního plánování neziskové organizace?
 - Pokud ano, zapojujete je spíše pasivně (tedy pouze je informujete) nebo je zapojujete do aktivit (účast na všech aktivitách nebo jen některých) nebo (dáváte jim možnost podílet se na rozhodovacích procesech)?

2. SPOLUPRÁCE VEŘEJNÉHO A NEZISKOVÉHO SEKTORU
 - Je pro vás spolupráce s neziskovými organizacemi přínosem? (Jaké přínosy?) Máte o tuto spolupráci zájem?
Hlavním předpokladem partnerství neziskového sektoru a veřejné správy je sdílení společných hodnot.
 - 1) demokratické uspořádání společnosti, které podporuje právo jednotlivce svobodně se sdružovat s jinými, aby zákonným způsobem dosahoval vlastní cíle a uplatňoval své zájmy,
 - 2) aktivní občanství, které zahrnuje nejširší možnou účast lidí na životě jejich komunit a celé společnosti,
 - 3) názorový pluralismus, který podporuje rozmanitost zájmů a právo jakékoli skupiny občanů obhajovat svůj vlastní prospěch,
 - 4) rovnost příležitostí, která vytváří prostor pro všechny občany, aby uplatnili svůj talent, kulturní tradice, vyznání, potřeby a další vzájemné odlišnosti k co nejbohatšímu životu společnosti i k životu vlastních komunit; to zahrnuje i boj s diskriminací všeho druhu, aktivní podporu účasti občanů na správě veřejných věcí a možnost začlenění do života většinové společnosti,

5) informační otevřenost orgánů veřejné správy, transparentnost a spravedlnost výběrových procedur při rozdělování veřejných prostředků,

6) kvalitní sociální a další služby, které poskytují nejvyšší dosažitelný standard různým skupinám uživatelů,

7) udržitelný rozvoj, který uspokojuje současné potřeby, aniž by ohrožoval šanci budoucích generací na uspokojování jejich vlastních potřeb

- Které z vyjmenovaných hodnot považujete za prioritní?
- Které reprezentuje/prosazuje spíše váš sektor (veřejný sektor) a které ten druhý (neziskový sektor)?

3. VEŘEJNÁ SPRÁVA A NEZISKOVÉ ORGANIZACE JAKO ROVNOCENNÍ PARTNEŘI

- Už se někdy stalo, že neziskové organizace, s kterými jste spolupracovali, zaujímali jiný postoj než vy, např. v rámci toho, jak se má vykonávat sociální práce s určitou cílovou skupinou apod.?
- Pokud ano, jaký jste vůči dané neziskové organizaci zaujímali postoj vy? Snažíte se v těchto případech „neziskovky“ vyslechnout a najít střední cestu, nebo se jím podřídíte nebo naopak se „neziskovky“ podřizují vám?

4. DOSAVADNÍ SPOLUPRÁCE

dosavadní spolupráce s neziskovými organizacemi: Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION, Helpion, o. p. s., Farní charita Rychnov nad Kněžnou, AGAPÉ, o. s. – Občanská poradna Rychnov nad Kněžnou, OD5K10, o. s.

- Jak probíhala vaše spolupráce s danými neziskovými organizacemi?
- Jaký měla vaše dosavadní spolupráce s těmito neziskovými organizacemi dopad (výsledek)?
- Jste spokojeni s dosavadní spoluprací s těmito neziskovými organizacemi?
- Počítáte s partnerstvím s těmito neziskovými organizacemi v příštích letech?

Rozhovor k bakalářské práci

Téma: Partnerství městského úřadu a neziskových organizací na Rychnovsku

Respondent

Organizace:

Jméno a příjmení respondenta:

Funkce v organizaci:

1. ZAPOJOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ

- Zapojuje vás veřejná správa do komunitního plánování?
- Pokud ano, zapojuje Vás spíše pasivně (tedy pouze Vás informujete) nebo Vás zapojuje do aktivit (účast na všech aktivitách nebo jen některých) nebo (dávají Vám možnost podílet se na rozhodovacích procesech)?

2. SPOLUPRÁCE VEŘEJNÉHO A NEZISKOVÉHO SEKTORU

- Snažíte se dosáhnout svých cílů raději bez vztahu ke státu nebo máte zájem o spolupráci?

Hlavním předpokladem partnerství neziskového sektoru a veřejné správy je sdílení společných hodnot.

- 1) demokratické uspořádání společnosti, které podporuje právo jednotlivce svobodně se sdružovat s jinými, aby zákonným způsobem dosahoval vlastní cíle a uplatňoval své zájmy,
- 2) aktivní občanství, které zahrnuje nejširší možnou účast lidí na životě jejich komunit a celé společnosti,
- 3) názorový pluralismus, který podporuje rozmanitost zájmů a právo jakékoli skupiny občanů obhajovat svůj vlastní prospěch,
- 4) rovnost příležitostí, která vytváří prostor pro všechny občany, aby uplatnili svůj talent, kulturní tradice, vyznání, potřeby a další vzájemné odlišnosti k co nejbohatšímu životu společnosti i k životu vlastních komunit; to zahrnuje i boj s diskriminací všeho druhu, aktivní podporu účasti občanů na správě veřejných věcí a možnost začlenění do života většinové společnosti,
- 5) informační otevřenost orgánů veřejné správy, transparentnost a spravedlnost výběrových procedur při rozdělování veřejných prostředků,

6) kvalitní sociální a další služby, které poskytují nejvyšší dosažitelný standard různým skupinám uživatelů,

7) udržitelný rozvoj, který uspokojuje současné potřeby, aniž by ohrožoval šanci budoucích generací na uspokojování jejich vlastních potřeb

- Které z vyjmenovaných hodnot považujete za prioritní?
 - - Které reprezentuje/prosazuje spíše váš sektor (neziskový sektor) a které ten druhý (veřejný sektor)?
3. VEŘEJNÁ SPRÁVA A NEZISKOVÉ ORGANIZACE JAKO ROVNOCENNÍ PARTNEŘI
- Už se někdy stalo, že veřejná správa (městský úřad RK – odbor sociálních věcí), s kterou jste spolupracovali, zaujímala jiný postoj než vy, např. v rámci toho, jak se má vykonávat sociální práce s určitou cílovou skupinou apod.?
 - Pokud ano, jaký postoj zaujímala veřejná správa? Snažila se vás vyslechnout a najít střední cestu nebo se vám podřídila nebo naopak jste se podřizovali vy?
4. DOSAVADNÍ SPOLUPRÁCE
- jak dlouho spolupracujete s veřejnou správou?
 - Jak probíhala vaše dosavadní spolupráce s veřejnou správou?
 - Jaký měla vaše dosavadní spolupráce s veřejnou správou dopad (výsledek)?
 - Jste spokojeni s dosavadní spoluprací s veřejnou správou?

Příloha č. 3 – Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech
1990 – 2010

Nestátní neziskové organizace	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Evidované právnické osoby	Organizační jednotky sdružení
1990	3 879					
1991	9 366					
1992	15 393	1 551				
1993	21 694	2 768				
1994	24 978	3 800				
1995	26 814	4 253				
1996	27 807	4 392		*1		
1997	30 297	5 238		52		
1998	36 046	**55	**71	129		
1999	38 072	272	695	560		
2000	42 302	282	735	557		
2001	47 101	299	784	701		
2002	49 108	330	825	762	4 785	30 547
2003	50 997	350	859	884	4 946	31 509
2004	53 306	362	898	1 038	4 927	32 020
2005	54 963	368	925	1 158	4 605	33 178
2006	58 347	380	992	1 317	4 464	28 868
2007	61 802	390	1 048	1 486	4 446	29 378
2008	65 386	411	1 095	1 658	4 399	29 752
2009	68 631	429	1 168	1 813	4 347	30 640
2010	71 164	449	1 199	1 916	4 335	31 013

* Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech vstoupil v platnost 1. ledna 1996

** Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech vstoupil v platnost 1. ledna 1998

Zdroje: Český statistický úřad, Albertina - Firemní monitor